

Rabbi Nochum Rosenberg

115 Clymer St. Suite # 6-E
Brooklyn, N.Y. 11211-6770
Tel: 718-384-3674 Fax: 718-963-1110
Beeper # 917-234-1110

נחום ראזענבערג

רב המקואות
ובעמח"ס אש יצאה מהשבון
פה ברוקלין ניו יארק יצ"ו

בס"ד כ"א מנחם אב יומדה"ל רבה של כ"ק מהר"א מבעלזא זצ"ל, תשס"ג לפ"ק

לכבוד קהלות קדושות בעיר מאנטריאל יצ"ו

הנני לחזור עוד הפעם מה שעברו בכמה שנים האחרונים.

בשנת תשס"א בין פסח לשבועות, נקראתי על ידי הרה"ג ר' אהרן האגער שליט"א אב"ד וויזניץ במאנטריאל ב"ק כ"ק אדמו"ר מוויזניץ שליט"א, לבנות לו מקוה טהרה בבית המדרש דקהל וויזניץ.

באמצע עבודה מצאנו שיש שם באר מים חיים, ולא יכלנו להשתמש בה, כי לא היה הגובה מספיק, לכן עשינו מעיין שנפסק.

באמצע העבודה מצא אחד מכתב שנכתב ונדפס בספר אמרי חיים מוויזניץ, שכי לפני שלשים וחמש שנה לחסידי וויזניץ בעיר מאנטריאל, ששמח מאד שקנו בית המדרש, ותיכף יראו לבנות מקוה, כי על ידי המקוה נפטרים מכל הצרות ומכל הלחוצים.

באמצע עבודה עשו שלטון העיר כמה צרות על הבנין, ועל ידי בניית המקוה, הרים כדונג נמסו, ולא ראו כלום ונגמר העבודה של הבית המדרש והמקוה.

* * *

מובן שבעבודתי נתתי כבוד לרבני העיר, וקראתי אותם והראיתי להם עבודתי, וכולם נהנו ושבחוהו ב"ה. באותו זמן קרא לי הרב יחיאל מאיר כ"ץ שליט"א הרב מזשיבוי, לבדוק המקוה של יונג איזראעל שתחת השגחתו זה שבע שנים. ומצאתי שם שהמקוה היה כמה חששות, וחשש אחד כמעט הי' פסול דאורייתא, והוא בעצמו נתן לי מכתב שכותב בה, שכ"ק אדמו"ר מסאטמאר זצ"ל אמר ארבעים שנה מקודם שלא להשתמש בהמקוה הזו, ואחר כך הכחיש שלא כתב זה המכתב, והדברים עתוקים וידועים לרוב העיר.

הרב מזשיבוי הבטיח לי שיסגור המקוה, ויבנה מקוה חדשה. כחודש לאחר זה שמעתי שמשתמשים בה כרגיל, וקראתי לו על הטלפון, ושאלתי האם משתמשים בה, הלא אמרתי לי שתסגור המקוה, ענה לי, שכבר תיקן מקוה אחת, אמרתי לו, שצריכים למלאות מי גשמים חדשים, שהיה על המי גשמים חשש שאובים, ענה לי, איני שואל אותך מה לעשות, אני רב בן רב, ואתה מי שמך לאיש שופט עלינו.

הוצאתי מכתב שהמקוה הוא חשש פסול דאורייתא, ויצא נגדי מכתב מאחד עשר רבנים ואלו שמותם: הרב אברהם דוד נייזנק אב"ד מאנטריאל, הרב יצחק הכהן הענדל אב"ד ליובאוויטש, הרב דוד מרלינג רב דק"ק אגודת ישראל, הרב יואל חנן ונגר רב דק"ק עץ חיים, הרב יחיאל מאיר כ"ץ רב דק"ק זשיבוי, הרב מנחם הלוי קטץ רב דק"ק תורה ותפלה, הרב משה וורנר רב דק"ק חברה תהלים, הרב שמואל טולידאנא רב דק"ק שובה ישראל, הרב יעקב יצחק ניימאן אב"ד חסידי בעלזא, הרב משה מנחם טירנויער דומ"ץ ק"ק

סאטמאר, הרב יוחנן וואזנער דומ"ץ ק"ק סקווירא, הרב וואלף בער לערנער דומ"ץ ק"ק בעלזא, שליט"א, שכתבו שהנני שקרן וכזבן וזייפן, והמקוה הוא כשר בלי שום פקפוק. ובחשאי פסקו להציבור שלא להשתמש בהמקוה, ורובם מהרבנים לא ידעו בכלל הלכות מקואות, וגם הרב מזשיבוי תיקן כמה דברים לפני שקראם, על כן לא ראו כל הבעיות.

לא עצלתי, ונסעתי להמקוה, ונתתי מכתב לכל הנשים הבאים, שלא להשתמש בהמקוה, שהוא חשש פסול דאורייתא, ובי"ה לא היי אף אחת שהיי עז פנים להשתמש בהמקוה, כי בנות ישראל כשירות הן.

תניא, היה רבי מאיר אומר: אדם עובר עבירה בסתר והקב"ה מכריז עליו בגלוי, שנאמר: (במדבר ה) ועבר עליו רוח קנאה, ואין עבירה אלא לשון הכרזה, שנאמר: (שמות לו) ויצו משה ויעבירו קול במחנה (סוטה ג' ע"א). קרה אסון נורא, שאברך ואשתו הלכו לשוט בספינה בנהר במאנטריאל, וגוי שיסע כלב לנגדם, וקפץ להספינה של האברך ואשתו, ונתהפך הספינה, ונטבע האברך ל"ע, והאשה הצילו ברגעים האחרונים, והפילה ולד, ולא נשאר לו זרע של קיימא ל"ע, וזהו מיתת כרת וערירי רח"ל. ובתורה כתוב ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב לגלות ערותה (ויקרא י"ח י"ט). כי כל אשר יעשה מכל התועבת האלה ונכרתו הנפשות העשת מקרב עמם (שם כ"ט). ונכרת - זרעו נכרת וימיו נכרתין (רש"י ויקרא י"ז ט').

בגמרא סוף מסכת סוטה (מ"ט ע"ב) בעיקבתא דמשיחא פני הדור כפני הכלב, היות שהרבנים חתמו על מקוה של איסורי כריתות שהוא כשר בלי שום פקפוק, בא הכלב שרומז לפני הדור ותבע את שלו, כי הרבנים גרמו איסורי כריתות, ונטבע האברך בנהר שהוא בחינת מקוה, במיתת כרת רח"ל. האברך היה קרבן הציבור לכפר על איסורי כריתות שנתרחש ע"י המקוה, ובכל מקום שאתה מוצא זנות וכו' אנדרלמוסיא באה לעולם והורגת טובים ורעים (רש"י בראשית ו' י"ג).

המשסה את הכלב הוא הרב יחיאל מאיר כ"ץ שליט"א מזשיבוי, כי הוא שיסע את כל הרבנים שיחתמו שהמקוה הוא כשר בלי שום פקפוק, ועיי בשו"ע חו"מ סי' שצ"ה ס"א המשסה את הכלבים חייב בדיני שמים, ועיי שו"ע או"ח סי' שט"ז בהג"ה המשסה כלב וכו' אסור משום מושב לצים, והוא עשה לצנות מן הרבנים להכשיר מקוה פסולה, על כן במסתרים יבכה נפשך שהתרת איסורי כריתות ועי"ז הרגת נפש מישראל.

במכתבי הקודמים כתבתי, שרב שמכשיר מקואות פסולות, וממשיך להתיר להשתמש בהם משום כבוד עצמו, אז גם ההכשר על בשר אינו שוה כלום, וזה מרמז הכלב, כי בתורה כתוב נבלה וטרפה לכלב תשליכון אותו, ועל זה בא הכלב לתבוע את שלו, וכל הרמזים מן השמים הם ברורים ונכונים.

באמצע מערכת המקוה, אחר שנתברר דברים מחוורים כשמלה שהמקוה היה פסול, התנצל לי ר' יצחק גליק נ"יו מזכיר התאחדות הרבנים, שהוא כתב הנוסח על מה שחתמו הרבנים דמאנטריאל בחוצפה ובשקר, והוצרך לכתוב מכתב כזה, כי אם היי נופל הרב מזשיבוי מהנאמנות, אז היי נופל כל נאמנות הכשר של הבשר מהתאחדות הרבנים שמביאים ממאנטריאל, וזהו הפסד גדול מאוד, ועל כן מוותרים על מקוה של איסורי כריתות, כדי שהעסק של הבשר לא יפול...

ובכן נא להעביר את הרב מזשיבוי הן מהכשר המקואות, והן מהכשרות של AM, והן מהבשר שמביאים ממאנטריאל עם ההכשר של התאחדות הרבנים, ולא להניחו לחרוב היהודות.

* * *

להרב ר' יעקב יצחק ניימאן שליט"א דומ"ץ דקהל מחזיקי הדת בעלזא מאנטריאל

אמרת הספד על האברך בבית המדרש דקהל בעלזא, ועוררת לתשובה ולתיקון המעשים, הראשון למי שצריכין לעורר לתשובה ולתיקון המעשה, הוא **אתה בעצמך**, לתקן המקוה הישן, ולבנות מקוה החדשה, אחינו לא שק ותענית גורמים אלא תשובה ומעשים טובים גורמים, שכן מצינו באנשי נינוה שלא נאמר בהם וירא האלהים את שקם ואת תעניתם אלא וירא האלהים את מעשיהם כי שבו מדרכם הרעה (תענית ט"ז ע"א). ועל זה אמרו חז"ל אצל רבינו הקדוש שנכנסו אצלו חכמי ישראל אמר להן אל תספדוני בעיירות, רק הושיבו ישיבה על קברו לאחר שלשים יום (כתובות ק"ג ע"א), הכוונה מובן לתקן המקואות, ולא לומר הספדים וקדיש כמו שאמרת.

וכל הרבנים שחתמו **שהמקוה הוא כשר בלי שום פקפוק**, אמרו שחתמו בשביל שאתה חתמת, על כן ממך התחיל הקלקול, וממך צריך להתחיל התיקון, ולא בחנם היה הקרבן ציבור **מהקהלה שלך קהלת בעלזא** לאחד מאברכים החשובים בהכולל של בעלזא.

* * *

להרב ר' משה מנחם טירנויער שליט"א

בחודש אלול תשס"ב העעל"ט, הי' ג' רבנים שקראו אותי שאמחול להם על המכתב, שהם לא כתבו המכתב מרצונם הטוב, והם יודעים שהיו בעיות עם המקוה, רק הרב מזשיבוי לחץ עליהם, וגם הם לא כתבו הלשון **שהוא כשר בלי שום פקפוק**, רק הרב מזשיבוי כתבו לאחר כך. ואמרת להם שהם לא פגעו בי, רק **פגעתם בהקב"ה במחלקת איסורי כריתות**, ושם אתם צריכים להסתדר, ולא אתי.

שאל רבי מתיא בן חרש את רבי אלעזר בן עזריה ברומי שמעת ארבעה חלוקי כפרה שהיה רבי ישמעאל דורש וכו' **עבר על כריתות ומיתות בית דין** ועשה תשובה ויום הכפורים תולין ויסורין ממרקין שנאמר ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם (יומא פ"ו ע"א).

ר' משה מנחם לקח לו דרך אחרת, לקח הדרך של **בלעם הרשע**, ועתה נא קבה לי את העם הזה, וקרא אותי על הטלפון וקלל אותי קללות נמרצות, הגם שאני רגיל בקללות כאלה, כי בהרבה מלחמות שהיי לי עם רבנים בעד מקואות כבר קללו אותי, וב"ה לא נתקיימה בי:

אבל תדע כמה דברים:

א- שלמה המלך ע"ה אמר, כצפור לנווד כדרור לעוף כן קללת חנם לא (לו) תבא (משלי כ"ו ב'), ועל ידי זה קללת עירך מאנטריאל, ושם נעשה האסון עם האברך, והיה לזכור כי הקב"ה אמר לאברהם אבינו ע"ה ואברך מברכך ומקללך אאור, וזה נאמר על כל איש ישראל

ב- גם תזכור שאתה ראש ישיבה של בחורים, אתה צריך להזהר מה שאתה מוציא מפיך, אבטליון אומר, חכמים הזהירו בדבריכם, שמא תחובו חובת גלות ותגלו למקום **מים הרעים**, וישתו **התלמידים** הבאים אחריכם וימותו, ונמצא שם **שמים מתחלל** (אבות פ"א מי"א).

ג- הרה"ג ר' יצחק מאשקאוויטש שליט"א דומ"ץ נייטרא בויליאמסבורג, קלל כל המשתמשים עם העירוב, בשם גי רבותיו ז"ל, כידוע, ושלה לו הרה"ג ר' חיים לייב כ"ץ שליט"א אב"ד סערדאהעלי, שיש לו הוראה מאלו הגי רבנים, והם סמכו בהוראה בתנאי כפול כבני גד ובני ראובן, שיפסוק להכלל ישראל כדת של תורה, אבל ברגע שמשמש בהוראה של הרבנים לקלל, נפסק כל כח ההוראה שלו, ואינו נאמן לפסק כלל, כי אדעתא דהכי לא נתנו לך להיות מורה הוראה. כמו כן הדבר אצלך, כי אם אתה מקלל כמו בלעם הרשע, אז אין לך התרת הוראה עוד, והלואי שקהלה קדושה דסאטמאר במאנטריאל יכירו הדבר, ויחליפו אותך ברב ודיין אחר.

הנך מתעסק בתיקון העירובין בויליאמסבורג, תנסה לתקן המקואות בעירך מקודם, ועל זה אמרו חז"ל עירוב מקואות שנו כאן.

להרב דוד מערלינג שליט"א רב דאגודת ישראל

כשכתבתי שמצאתי בעיתון, שהנך מגיד שיעור בגמרא לנשים, מיד שמת בעיתון שאינך מגיד להם שיעור בגמרא, רק ענינים אחרים, אבל טעית כי אין נפקא מינה אם אתה מגיד להם גמרא או נביא או דברים אחרים, רק כל הענין ללמוד עם נשים נשואות ועם בתולות, הוא אביזרייהו דגילוי עריות, ואני שוב חוזר, שזהו בושא וירידה גדולה שאגודת ישראל יהיה להם רב, שהוא מתפרנס מזה. הייתי ידיד עם ר' משה שערער ע"ה והכרתי אותו טוב, ואני בטוח שבאם הי' חי כהיום לא הניח אותך לשרת כרב באגודת ישראל.

למנהלי הת"ת "מתיבתא ראשית חכמה" במאנטריאל הי"ו, בהנהלת הרב יעקב אלי' אונסדורפער שליט"א

מאוד כואב לי, על שלקחתם את הרב דוד מערלינג שליט"א למנהל התלמוד תורה "מתיבתא ראשית חכמה", והתלמידים רואים אותו כסמל וכמורה דרך, וזהו בושא וירידה גדולה.

אני מבקש מכל ההורים, ששתדעו מה שטוב לחינוך הילדים, לפעול אצל ההנהלה שיזרקו אותו ממשרתו, ולא יקבלו אותו בחזרה על זמן הלימודים תשס"ד הבעל"ט.

וילך בחזרה ללמוד עם הנשים והבתולות, ויעזוב מלפסוק שאלות בבית המדרש, ומחינוך ילדים, וכמובן יכול להמשיך לחתום על מקואות פסולות שהם כשרים.

ואם הי' מצוה לגרש הרב מונד שליט"א מעיר מאנטריאל בבזיונות, כפי הסתה שלך, אז יש פי כמה מצוה לגרש אותך מרבנות ומחינוך הילדים.

למר רוני ציממערמאן נ"י אחד מפרנסי הדור במאנטריאל, כששלחתי שליח שתתן כסף להמקוה החדשה, ענה לו שיש בהעיר מקואות, ולליל שבת קודש יחכה האברך עד למחרתו, ובשבת ויו"ט יחכה יומיים, העסקים שלך הם צינורות, אבל לא תפסת שבזה סתמת צינורות השפע מהשי"ת לכלל ישראל, ולא לחנם ענש אותך הקב"ה שצינורות לבך נסתם, והצרכת לעבור ניתוח רח"ל. על כן הנני מבקש ממך שלא תזלזל בטבילות של עם ישראל, כמו שאמר הכתוב, ומספר את רובע ישראל, ותזדרז לעזור להמקוה, עם עוד חבריך הגבירים, כי עיני עמך בך תלויות, ותראה שיגמור הדבר בכי טוב, ואז יהיה המקוה שמירה עליך וגם על כל העיר מאנטריאל, כי לא תפטור הבעיות באזמל של רופאים (ניתוח), ולא יקרא עוד שוד ושבר בגבולינו.

* * *

לתושבי עיר מאנטריאל הי"ו

הנני מבקש מבני העיר מאנטריאל, היות שכבר התחילו לבנות מקוה חדשה, ונתרשל הענין, ואינו נמשך הבנייה, להמשיך תיכף ומיד הבניה ולגמרו, הגם שהרב מזשיבוי אינו מניח לבנות, שלא להוציא לעז על מקוה שלו ביונג איזראעל שהיה פסול, ולכן הצריכו לבנות מחדש.

בכל זאת מבקש מכם בכל לשון של בקשה שתמשיכו לבנות המקוה, ובהשגחה, ולא מהרבנים שחתמו על המקוה של יונג איזראעל שהוא כשר בלי שום פקפוק, רק רבנים רצינים, ושיגמרו תיכף ומיד, ובאם תרצו אני יכול לעזור להם, בהבטחה שעד ששה חדשים יוגמר המקוה מתחלה ועד סוף, אפילו אם אין לכם כל הכסף כעת על זה, ואחר כך תקבצו הכסף, וגם על זה אעזור לכם בעז"ה שלא על מנת לקבל פרס. וכבר כתבתי במכתבי לשעבר, שמדינת קנדה והעיר מאנטריאל הוא מלא צרפתים אנטיסמיטים וערביים הצמאים לדם ישראל, וצריכים שמירה וסייעתא דשמיא מיוחד שלא יפגעו בכם הגוים, כי ממשלת קאנאדא לא ידרוש בשלום היהודים נגד הגוים, ולכן תתאזרו לבנות ולגמור מקוה ישראל ה' מושיע בעת צרה.

* * *

בהמכתב שהוציא הרבנים, כתבו שמאן דהוא המכונה עצמו בשם רב המקואות וכו', רציתי להודיע לכם, שהמאן דהוא הנ"ל, בנה מקוה הראשונה לנכים בכפר דרום ברצועת עזה, ושם טוב עלה על גביהם, כי כבר שכנעתי שיבנו עוד שלשה מקואות לנכים בירושלים, ועכשיו התקשר אלי המועצה הדתית, שהם בונים עכשיו חמשים ושלוש מקואות ברחבי ארץ ישראל, ורוצים שיהיה גם לנכים, ולכל מקוה עולה ההוספה לנכים בערך שתים עשרה אלפים דולר, וזהו סך הכל של יותר מחצי מליון דולר, ואני דואג על הכספים ב"ה שלא על מנת לקבל פרס, כי רב המקואות נקראתי, אבל אינני לוקח כספים מהעיר מאנטריאל, כי אתם הכי עניים [בדעת, ובמורי הוראות, ובמקואות כשרות] מכל הקהלות היהדות בעולם.

אבקש גם מכם שהמקוה החדשה שיובנה בעז"ה במאנטריאל יהי מוכשר גם לנכים.

הכותב וחותם למען טהרתן של ישראל

נחום ראזענבערג

דער בלאט

צייטשריפט פון אלוועלטליכן אָרטאָדאָקסישן אידנטום

DER BLATT

VOICE OF WORLDWIDE
ORTHODOX JEWRY

טראגעדיע אין מאנטראל

מאנטראל. - מיט גרויס טרויער איז זונטאג אויפגענומען געווארן די ביטערע בשורת איוב איבער די טראגעדיע וואס האט געטראפען אן איידעלן יונגעראן. האכרד החשוב מוה"ר אהרן יוסף מאנן ע"ה, וועלכער איז דערטראנקען געווארן אין א טייך נעבן מאנטראל, זייענדיג פחות מבן עשרים שנה, בלויז עטליכע חרשים נאך זיין חתונה.

ר' אהרן יוסף ע"ה איז געבוירן בעיה"ק ירושלים ת"ו, צו זיין פאטער הרה"ח המפורס מוה"ר יצחק נ"י, מחשובי חסידים בעלזא. ער איז נהגדל געווארן אין די בעלזער ישיבות, וואו ער האט גע'שמיט' מיט זיין התמדה בתורה והתנהגות בנימוס ודרך ארץ. כשהגיע למדקו איז ער געווארן אן איידעם ביי הרה"ח המפורס מוה"ר אברהם מאיר דירענפעלד נ"י פון מאנטראל, חתן הרה"ח המפורס מוה"ר שמואל פארגעס שליט"א מזקני חסידים בעלזא.

זונטאג איז דער טייערער יונגער-מאן ע"ה געגאנגען שיפלען מיט זיין משפחה שיחיו, אין א טיכל נעבן פריפאנטען, קאנאדא. וואו דער היימי-שער ציבור גייט אויף אויספלוג אין די זומער וואכן. זייענדיג אין די וואסער טיפענישן איז א הינט פון א הארט-דערנעבנדיגן שיפל אריבער געשפרייט-גען או זייער שיפל, פון גרויס שרעק האט ער זיך איבערגעדרייט, און איז ליידער דערטראנקען געווארן אין וואסער, וואו ער איז געלעגן פאר א לענגערע נויילע, ביז מען האט געקענט זאקומען אים ראטעווען, זיין פרוי חתי ולרפוש"ש איז ב"ה געראטעוועט געווארן און ערהוילט זיך.

די ביטערע בשורה האט אויסגע-שפרייט א וואלקן פון טרויער אויף די שטאט און אויף די גאנצע אידישע וועלט וואו מען האט מיטגעטרויערט מיט'ן גרויסן צער פון די חשובע משפחה. ביי די לוי' מאנטאג וואס

איז ארויסגעגאנגען פון ביהמ"ד מחזיקי הדת דחסידי בעלזא אין מאנטראל, האט א ריזיגער ציבור מכל חושבי העיר זיך פארזאמלט לספור לצר"ה ולבכותה, ובראשם די חברי הכולל רחסידי בעלזא, וואו דער יונגער נפטר האט שוקד געווען על רלחי החורה.

מען האט געהערט רירנדע דברי הספר פונעם רב הקהלת הגה"צ רבי יעקב יצחק ניימאן שליט"א און דער דומ"ץ הקהלה הרה"ג רבי זאב דוב לערנער שליט"א, וועלכע האבן מעורר געווען להשובה ולחיקין המעשים. דאן האבן מספיר געווען די ראשי הכולל הרה"ג רבי ארי פינק שליט"א און הרה"ג רבי מרדכי גאליצקי שליט"א, וועלכע האבן ארויסגעברענגט זיינע מעלות ומדות טובות, און אז ער האט נארוואס געהאלטן ביים מסיים זיין מסי' בבא בחדא.

פון דארט איז דער ארון געפירט געווארן צום שטוב טונעס נפטר, וואו עס האט זיך געזעגנט הגה"צ רבי ישעי' יעקב פארטוגאל שליט"א רב דקהל מאור הגולה, בנו הגדול של כ"ק ארמו"ר מסקולען שליט"א, וועלכער האט מעורר געווען לחשובה. דערנאך האט הגה"צ רי"י ניימאן שליט"א געזאגט קדיש, און די פסע הלוי' איז געגאנגען צום לופטפערד, פון וואו דער ארון איז געפירט געווארן קיין ארה"ק.

רינסטאג פארנאכט איז די לוי פארגעקומען אין ארה"ק, פון ביהמ"ד הגדול אין קריית בעלזא ירושלים, וואו טרויענטער אידן האבן זיך פארזאמלט, ובתוכם די תלמידי השיבה פון ראשון לציון. וואו דער יונגער נפטר האט געלערנט מיט בלויז עטליכע חרשים צוריק. ווען דער ארון איז אנגעקומען צום חצר היכל הביהמ"ד האט דער ציבור אויסגעבראכן אין א געוויקן מיט בכיזת נוראות, ונמס כל לב כמים.

צום ערשט האט מספיד געווען הגה"צ אבדק"ק מאקאווא שליט"א פון כפר אתא. דערנאך הרה"ג רבי

פנחס פריערמאן שליט"א ראש הכוללים ד'בעלזא; הרה"ג רבי יוסף צבי קוט שליט"א. מנהל ישיבת בעלזא ראשלי"צ און הרה"ג רבי שמאי הכהן גראס שליט"א דומ"ץ בעלזא. דאן האט דער גאנצער ציבור בראשות ארמו"ר מבעלזא שליט"א באגלייט דעם ארון אויפ'ן וועג צום הר המנוחות, וואו ער איז געקומען לקבורה לקול נהי וככי פון די חשובע משפחה.

יהא זכרו ברוך.

כ"ד

לכבוד,

הרב נחום רוזנברג, שליט"א.

מקוה ישראל ביאנג איזראעל

המקוה נבנה לפני יותר מחמישים שנה ומתחילה לא היו שמה שום רבנים מאנ"ש רק הרב ר' יואל ז"ל והרב ר' פנחס ז"ל ולא הרשו הרבנים החסידים ליכנס וכפי שסיפר לי הרה"ג ר' יצחק הגדל שליט"א אב"ד ליובאוויטש באמת לא הי' נבנה על צד היותר טוב

וכפי עדותו הי' אז גר כאן הרב הג' ר' חיים בערגער זצ"ל אב"ד מישקאלץ והוא נכנס בשתיקה ותיקן בו הרבה תקנות

למעשה כ"ק מרן זיע"א (מסאטמאר) לא הרשו להשתמש בו עד שירשו הרבנים הגאונים חסידיים ליכנס ולראות כל הפרטים למעשה פעם כשביקר פה כ"ק מרן זיע"א והרשהו לראותו אז אמר על המקוה ס'איז א דערפערישע מקוה כך אמר אז ... ומני אז ועד כעת ירדה פלאים

למעשה נכנסתי להיות משגיח על הנעשה זה איזה שנים בערך תשנ"ד ומני אז כל שנה ושנה אני מחליף המים ביחד עם העסקן הנמרץ כש"מ ר' הערשל שפוך נ"י יש שמה ב' מקואות כל אחד ואחד יש לה ב' בורות של מי גשמים א' בור השקה וא' בור זריעה

א' נקרא דע גרינע מקוה ע"ש צבע ירוק גרי"ן וא' נקרא געלע מקוה ע"ש צבע צהוב גע"ל

כשמוריקים הגרינע משתמשים עם האחרת (געלע מקוה) כמובן מוריקים הבור הטבילה וב' בורות של מי גשמים עד יובש ממש אז עולים על הגג ופותחים הנקב שירדו לתוכו המי גשמים (ובשירוד גשמים צריכים לעמוד על המשמר שלא להניח הגשמים לעלות יותר מדי כמובן) רב הגדל שליט"א הנ"ל הגיד לי שהוא תיקן הצנור מהגג עד הבורות על צד היותר טוב

הבורות של הגרינע מקוה צד שמאל הם קטנים קצת דהיינו הבור השקה הוא בערך פחות מ-900 ליטר והבור של הזריעה הוא פחות מ-750 ליטר

המקוה מצד ימין הנקרא געלע מקוה יש לה ב' בורות כנ"ל והם גדולים יותר מהשיעור מרן הח"ס זיע"א

כמובן בורות הזריעה אינם כפי תיקון גדולי זמנינו שיכנס למטה דו"ק

למעשה הרבה פעמים כשבאנו להחליף המים מצאנו סדקים המטופים קצת מים אף שאינם זחילה הניכרת מ"מ כל פעם השקענו רב כוחות לתקן עד יובש ממש דו"ק

המקוה אין לה חימום עצמי רק מוריקים לתוכו מים חמים מהבולעור דהיינו מקודם
 משימים לתוכו מים קרים עד חצי המקוה ואף קצת יותר מחצי ואח"כ מוסיפים עד
 למעלה מנקבי הזריעה והשקה מים חמים ביותר
 למעשה משתמשים בבור טבילה אי בלילה או בא בלילה אחרת דהיינו למשל אם ביום
 א משתמשים עם הגרינע אז ביום ב' עם הגעלע וכן חוזר חלילה
 ביום שהשתמשו עם המקוה אז האשה הממונה על המקוה משאירה המקוה מלאה
 כמו שהי' כדי שאם יבאו עוד אשה אי במאוחר יותר תמצא מקוה חמה מלאה כשיעור
 אבל המקוה שישתמשו בה למחר מורדת היום כ-ד או 8 טיילס כדי שלמחר כשבא
 להוסיף עלי מים חמים לא תהא צריכה להמתין עד שנתרוקן המים ע"כ בכל ערב
 מוריקה מים מהמקוה שישתמשו בו למחר והמקוה שהשתמשו היום משאירה מלאה
 כ"ל ולמחר כשבאת מוסיפה המים חמים להמקוה החסרה ומוריקה המקוה של
 אתמול וככה חוזר חלילה בכל ערב וערב ומצא בבקר כשהמשיגיא בא יכול למצוא
 מקוה א' חסרה תחת נקבי ההשקה והזריעה וא' מלאה דו"ק
 הגוי המנקית חדרי המקוה מנקית ג"כ בכל יום ששי מקוה אחת דהיינו מוריקה מכל
 וכל ומנקית המקוה וחוזרת וממלאת אותה עד למעלה מנקבי ההשקה
 ומצא בכל יום ששי מנקים מקוה אחת, ומצא שפעם בשבועיים מנקים המקוה ע"י
 הגוי והיא ממלאת עד למעלה מנקבי ההשקה
 כדי שלא להכשל שהמים לא מגיעים עד למעלה מנקבי ההשקה עשינו תיקון גדול
 בנוסף על ההזהרה רבתי על האשה הממונה שמה לדקדק על זה היטב היטב בנוסף
 ע"ז דבקנו מודעות בג' לשונות אידיש ענגליש פרענטש על כל אשה הטובלות להזהר
 לראות אם המים מגיעים למעלה מנקבי ההשקה שניכרת היטב ע"י צבע טיילס שחור
 סביב המקוה באיזור הנקב
 באמת א"א לסמוך על זה בלבד שכל אשה הטובלות ידקדק ע"ז כי אינם שמים לב
 ע"ז מ"מ בוודאי יועיל קצת ואם אחת לא תדקדק אחרת תדקדק והאמת ניתן
 להאמר שכל פעם שאני נכנס לבקר שמה במשך היום מצאתי הכל על צד היותר טוב
 בעזה"ת

וכבר דברנו מזה הרבה איך לסמוך על גוי' שהיא מוריקה מכל וכל ! אולי משאירה
 אחר הפאמפ קצת מים שהוא שאובים, למעשה סמכו ע"ז הרבנים דפה כי עיקר
 כשרות המקוה ע"י ההשקה וממילא לא איכפת להו השאובים דשם דו"ק וע"י בערוגות
 הכשם על הלכות מקואות שדן ג"כ בזה ע"ש

המקוה אין לה חיסום עצמי רק מוריקים לתנו מים חמים מהבולטער דהיינו מקדם משימים לתוכן מים קרים עד תצי המקוה ואף קצת יותר מחצי ואחד מסיפיים עד למעלה מנמקי הארעה והשקה מים חמים ביותר

א שמתמשים עם הגרניע אז ביום ב עם הגעלע וכן חוזר חלילה ביום שהשתמשו עם המקוה אז האשה המסונה על המקוה משאירה המקוה מלאה כמו שהי' כזי שאם יבאו עוד אשה א במאחר יותר תמצא מקוה חמה מלאה כשיעור אבל המקוה שישתמשו בה למחר מורדת חום כ-ד או 6 מילס כזי שלמחר כשבא לתאסף עלי מים חמים לא תהא צריכה להתין עד שנתרונן המים עד ככל ערב מוריקים מים מהמקוה שישתמשו בו למחר והמקוה שהשתמשו היום משאירה מלאה כ"ל ולמחר כשבאת משיפה המים חמים להמקוה החסרה ומוריקה המקוה של אחרת ונכה חוזר חלילה ככל ערב וערב נמצא נבקר כשהשתמשו בא יכול למצוא מקוה א חסרה תחת נקי ההשקה והארעה וא מלאה ד"ר

הטל ומנקות חזרי המקוה מנקים מקוה אחת, ומצא שפעם בשבועיים מנקים המקוה ע"י נמצא בכל יום מים מנקים ומלאת אותה עד למעלה מנמקי ההשקה וכל ומנקות המקוה וחוזר ומלאת אותה עד למעלה מנמקי ההשקה
הטל והוא ממלא את עד למעלה מנמקי ההשקה
כזי שלא להכשל שהמים לא מגיעים עד למעלה מנמקי ההשקה עשוינו תקוון גדול בנסיף על הההרה רבתי על האשה המסונה שמה לדקדק על זה היטב היטב בנסיף על דבוקו מורדות בני לשונות ארזיש ענגוליש פרענסש על כל אשה הטובלות להאחר לראות אם המים מגיעים למעלה מנמקי ההשקה שניכרת היטב ע"י צנע מילס שחור סריב המקוה באיור הקיב

באמת י"א לספור על זה כלכל שכל אשה הטובלות ידקדק עלי כי אינם שמים כל ע"י מ"מ ברוז אי יועיל קצות ואם אחת לא תדקדק אחת תדקדק והאמת ניתן להאמר שכל פעם שאני נכנס לבקר שמה במשך היום מצאתי הכל על צד היותר טוב בעזרת
וכבר דברנו מזה הרבה אין לספור על ג"י שהיא מוריקה מכל וכל! אולי משאירה אחר הפאמפ קצת מים שהיא שאובים, למעשה סמכו עלי הרבנים דפה בי עינק כשרות המקוה ע"י ההשקה ומשילא לא אינפת להו השאובים דשם ד"ר א ועי בערונות הבשם על הלכות מקוואות שזן ג"כ בזה ע"ש

יחיאל מאיר כ"י

מכתב מהרב יחיאל מאיר כ"י שליטי"א מזשיבוי ששלח לי

מקוה ישראל ביאנג איזראעל

המקוה נבנה לפני יותר מחמשים שנה ומתחילה לא היו שמה שום רבנים שאי"ש ר"ס הרב ר יואל זיל וחרב ר פנחס זיל ולא הרשו הרבנים החסידים לנכס נכפי שסיפר לי הרב ר יצחק הגדל שליטי"א אביד ליובאוויטש באמת לא הי' נבנה על צד היותר טוב

וכפי עזרתו הי' אז נבן באר הבנה ר חיים בערנער זצ"ל אביד מישקאלא והוא נכנס בשמחה ומתן בו הרבה תקנות
למעשה ב"ק מרן זע"א (ססאטמאן) לא הרשו להשתמש בו עד שירשו הרבנים הגאונים חסידים לנכס ולראות כל הפרטים למעשה פעם כשיבקר פה ב"ק מרן זע"א והרשהו לראותו אז אמר על המקוה סאיז א דערפערשע מקוה כך אמר אז... ומני אז ועד בעת יודתה פלאים

למעשה נכנסתי לראות משגיח על הגעשה זה איזה שנים בערך תשי"ד ומני אז כל שנה ושנה אני מתלף המים כחד עם העסקן המרדך כשי"מ ר הערשל שפוז ר"י יש שמה ב מקוואות כל אחד ואחד יש לה ב בורות של מי נשמים א כור השקה וא כור זריעה
א נקרא דע גרינג מקוה ע"ש צנע ירוק גר"ן וא נקרא נעלע מקוה ע"ש צנע צהוב נעיל

כשמוריקים הגרינג משתמשים עם האחרת (נעלע מקוה) כמובן מוריקים רבוב הסבילה וב בורות של מי נשמים עד יובש ממש אז עולים על הגג ופותחים הנקב שידדו לתוכו המי נשמים (וכשווד נשמים צריכים לעמוד על המשטר שלא להתיחג משמים לעלות יותר מדי כמובן) רב הגדל שליטי"א הי"ל הגיז לי שהוא תקן הצנור מהנג עד הבורות על צד היותר טוב

הבורות של הגרינג מקוה צד שמאל הם קטנים קצת דהיינו הבור השקה הוא בערך פחות מ-900 ליטר והבור של הארעה הוא פחות מ-150 ליטר

המקוה מצד ימין הנקרא נעלע מקוה יש לה ב בורות כ"י להם גדולים יותר מהשיעור מרן הח"ס זע"א

למעשה הרבה פעמים נשכחתי להחליף המים מצאנו סדקים המטיפים קצת מים אף שאינם חלילה הניכרת מ"מ כל פעם השקענו רב כוחות לתקן עד יובש ממש ד"ר א

MK

בית דין דמאנטריאל

TRIBUNAL RABBINIQUE • RABBINICAL COURT

OF GREATER MONTREAL

8825 Decarie Blvd., Montreal, Quebec H3W 3E4
Tel.: (514) 739-6363 • Fax: (514) 739-7024

בס"ד

נכד הרבנים הגאונים בית דין צדק שלים"א

אחדשה"ס ושמה"ק כראר

א לעזרתו הרב הוטרטו לפנות לכמ"ע הרבנים הגה"צ שלים"א היות שעבר עליו הרבה בעיות
מא מחובי עידו העוסק בעניני יעוץ לשלום בית, בעדת משפחתית, וכד' רבא בעדה"ר
המכילה מותח יד שאין סאן המקום לפרט ואחר שחתם עדי בשנת תשנ"ח להדה"ג שלים"א
דסה שפסיק מלעסוק בענינים אלו עבר על החיובתו ונכשל והכשיל עדי הרבה יותר בעדה"ר
ואחרי שישבנו כסאת למשפט עם כל רבני העיר הן בעדת התמידים והן בעדת הליטאים והן
בעדת הספרדים ואחרי דיון בטובו ראש יצא מאתנו מוסתב מס"ד לאיש הלז אשר בשם רב
יבנה שאסור לו להמשיך במקצת זו בשאט אופן וצורה שהיא האסור לו לשמש בתור רב
והפדיג רחמי שזה היתה לו יסוד לעבודתו כמובן.

האיש הלז הלך לנתי דנינים שבמדינת אחרת הדשה על המאורע ותלי בוקי סרוק על איזה
רבנים קודמים כאילו יש סאן מחלוקה פרטית בעניני מדינת והחיתום לד"ה ובסיוע איזה
מכידות מבני דנינים שלחו הוצגה בלי ידיעת הרבנים הג' שלים"א תביר הבית דין דסה, ואחר
שנעבור לזה האמת שהמזכיר פה בענין שיסד קושתן חלה בזה וכל הרבנים הג' שלים"א
מפה סלם פה א' החליטו על הפסק תנ"ל חזרו מההפגנת אבל איש תנ"ל ומשפחתו משתתלים
עדי לילך לעוד בתי דנינים ברחבי תבל, ואף התחילו בטרטאות ומאגיסים רשות מאתה כ"ד על
הליכה לערבות

על כן באנו בזה לנקש ככמ"ע שלים"א היות שהזכיר שיק חוקא לעידט שיש סאן כ"ה רבנים
מובהקים יושבי סחון לשרות בענינים אשר יראתם קודמת לחכמתם, און לשום בית דין
שבשולם להתערב ולהוציא איזה פסק או הצגה או רשות כ"ד בזכר שכמתא כלי התיעצות
וכיורו החסיים עם הבית דין צדק דסה

וגם אחז אתם זרכם א' סנא יארק מזחזר ריב שאינו בר סמכא כלל ויצא לשרט על כשרות
המקום דסה ואחרי שכל הרבנים דסה הלכו בעצמם לבדוק המסרה ולבדד דבריו ומצאו כלו
מזויף בלי שום חשש רצא קל קודא בוג הפסח העבר שאין שום חשש על הפקוה, (רצוף סאן
חוקל קודא) איש תבליפל יצא אח"כ במעסב גסה מלא חרסים וגחוסים על כל הרבנים דסה
לכוח נכד הרבנים בעניני הגמון ולבלבל דעתם, והיות שעדיין לא סו ורא שקט ומשתדל אצל
בתי דנינים בשולם ואצל רבנים גאונים שלים"א לילקח דעתם להתערב בזה להביע דעתם כדי
להחזיר ריב על לא דבר באנו בזה ג"כ כנ"ל נא לא להתערב בזכר שכמתא ולא ליתן לו אזה
קשבת לדבריו המוזמים ואם יש לכם איזה דבר לעודר נא לפנות וקא להרבנים הגאונים
שלים"א דסה ותבירי הבית דין צדק דסה מאנטריאל יצ"ו בכתב או מלשנית, וד' הסיב יפרסם
עליו סוכת שלום ולהודיע בישים אלו בזכר ישועה ורחמים כ"ד תמח תשס"ב

Handwritten signatures and a circular stamp with the text "RABBI R. NIZNIK" and "MK".

התאחדות האברכים

דקהל "יטב לב" ד'סאטמאר

5555 Hutchison, Montreal, Quebec, Canada H2V 4B5. Tel. (514) 278-9017

ב"ס"ד

להודע ולהגלות

אנו, אברכי יטב לב דסאטמאר במאנטריאל ובאי ביתו של מורנו הדיין המפורסם, מוהרמ"מ טירנויער שליט"א (דיין דקהל יט"ל מאנטריאל), רואים מן הצורך להבהיר ולהצהיר כדלהלן:

היות שנתרבו השמועות אודות עמדת הדיין שליט"א בענין המקוה אשר ב"אפטאון" (uptown בלע"ז) בבנין ה"יאנג איזראעל" (Yong Israel), וכבר תתם מורנו בחוה"מ פסח שעל"ט ביחד עם כמה מרבני אפטאון שהמקוה כשרה (לפי דבריהם) בלי שום פקפוק.

אך, נאלצים אנו להודיע כי למרות חתימתו, לפי דעתו של מרן הדיין שליט"א המקוה אינה כשרה, ואפילו לכתחילה. ולאלו החרדים ושומרים (באמת) תו"מ, אסור ח"ו להשתמש בהמקוה שביאנג איזראעל.

והדברים צריכים ביאור. איך חתם חדיין שליט"א על כרוז הנ"ל, שהוא נגד רצונו והוראותיו? וע"ז נסביר שתי נקודות: א) ואת לחצנו זו הדחק: כידוע לחץ עליו רב המכשיר בלחץ גדול שיחתום בין האחרים, ואז, בצירוף הטעם השני כדלהלן, נאלץ לבקשתו. ב) דעת הדיין שליט"א ידוע כבר מזמן שתושבי אפטאון רובם ככולם אינם מן הישוב ואינם מתנהגים כדת משה וישראל, ואין אנו נזקקים להם: ורח"ל אינם נזהרים באיסורי כריתות כידוע. והדיין שליט"א כבר אמר כמה פעמים "מען טאר נישט ניצען די מקוה. דער מקוה איז געמאכט פארן שוואכערען עולם." (כוונתו לאלו שלא נזהרים באיסורים חמורים כנ"ל). וממילא, מה אכפת לן אם ישתמשו בהמקוה הנ"ל, הלא בין כך ובין כך נכשלים בזה וד"ל.

ולאחרונה, נתברר להדיין שליט"א שאכן יש כמה אברכים בשכונה הנ"ל שהציעו טענותיהם לפניו ולפי דבריהם נזהרים בדבר שקדושת ישראל תלוי בזה, ואולי יש עשרה צדיקים בתוך העיר (אפטאון) והתשחית בשביל העשרה? לכן, החלטנו לברר דעתו הרמה בזה, ולהבהיר כי אלו החרדים (מיעוט שבמיעוט) הנמצאים שם לא ישתמשו ח"ו בהמקוה הנ"ל.

החותמים בצער יום ג' לסדר לא תשים דמים בביתך תשס"ב לפ"ק

הנהלת התאחדות אברכים

התאחדות הרבנים בארצות הברית וקנדה

CENTRAL RABBINICAL CONGRESS OF THE U.S.A. AND CANADA

38 Madison Avenue • Broadway, N.Y. 17222 • Tel: (212) 504-6265 • Fax: (212) 463-5324

לשם ראות עיניכם
פני לי חתמת יצחק אייזיק

בשעה זוהי של וידיעת הדברים הטובים והטובים שליש"א שהתקיימה והיא כללשבתנו, אחרת
כשרות ובקורות [לאשם, ושם, ובליל] והחלף אחרי מרים אורך לענות למערכת "דער
אוי" ר"י ציונות", לקקש עם שבעה לא ידענו בעתים שם מדינת אי מאמר ובעת
למקומות, ש"ר טרם האמננו כי לא נשם עמו ולא נשם איך ענו "שכח שדוד
וכדכ, כן כחם וכן אם משלם עכסנו: כי עתים חמורים אלא שתל"י כחם קדושת ופירות
של ישראל עתים לזאת רק בזהות ובחמורים הכלקודת של כעל הוודא. שפטים רבים
במקום שליש"א, ולא כל הודעת לשל את השם יומא וסול - או כמורים שפועל יתן את
קשבת לזכרנו.

הבית בשם הוודעת הדברים הטובים והטובים שליש"א ר' ליל מרים, כי"ג חמור שח השנים לז"ל

יחזיק יצחק מנחם ז"ל